

PARTAKA

Espritaji

PARTAKA

Espritaji

Barcelona, 2017

Titulo: *ESPRITAJI*

Autoro: PARTAKA (qua kompilis e tradukis)

Linguo: IDO (Linguo Auxiliar Internaciona)

Yaro: 2017

Estimata samideani e samskopani en la tota mondo:

Yen ESPRITAJI, un plusa verko en Idolinguo,
quan me maxim volunte deziras donacar a vi omna.

Ica libro konsistas ek 78 espritaji, quin me ipsa kompilis e tradukis
adem nia helpo-linguo internaciona.

Me deziras ed esperas, ke vi lektez e juez ESPRITAJI.

Maxim kordial ed amikal saluto, kara kolegaro!

Ido vivez! Vivez Ido!

PARTAKA

Barcelona, 15ma di julio 2017

GLOSARIO

adeas, adeis: adias, adii (adear: adiar).

auto: automobilo.

difikulta: desfacila.

kuya: di qua, di qui, di quo (la).

mafiano: membro di “mafio”.

mamao, mao: “mama”, matro.

nen: infanto o puero.

noticiaro, noticia: novajaro, novajo.

O.K.: konsentite, Omno Korekta.

papao, pao: “papa”, patro.

‘parlar’, ‘parlir’: parolar, parolir.

puto, putino: putano, putanino.

Dum ke patro lektas journalo, fresha puerulo ludas apud ilu. Subite, la puero questionas sua patro:

“Papao: quale diferas nulsavo de indiferenteso?”

“Me ne savas lo, nek importas a me lo”, la patro respondas, sen cesar regardar la journalo

&&&&&

Sioro Feliciano eniras l’edifico, quan il habitas de ne longa tempo. Dum apertar ilua posto-buxo, il kantetas e subridas. Pose, il salutas maxim afable la tedanta pordo-gardisto:

“Bon jorno, sioro Porter! Quale vu standas?”

“Pasable bone, danko. Ma..., exkuzez me pro mea kuriozeso, sioro Feliciano: quale vu agas por aspektar sempre tante gaya e felica?”

“Ha, to esas pro ke me nul-tempe diskutachas.”

“Ve!”, la tedanto klamas. “Me nule kredas, ke to esas la motivo.”

“Nu, ne to esos la motivo”, aceptas sioro Feliciano, dum durar sua voyo.

&&&&&

Du amiki interrenkontras e babilas pri diversa temi, til ke un de li raportas sua maxim recenta special travivajo:

“Yen ke, kelka dii ante nun, me experiencis ulo advere stranja. Plura minuti ante komencar la kaval-konkurso pri kurado, dum ke me fineskis mea sempre tedanta laboro apud un de li, ulu falis sur mea dorso e quik... Forsan mea horlojeto male funcionis, nam ta ulu krieskis ed spordageskis me, e me quik vidis kureskar omna kavali maxim rapide... Advere komencabis l’ofical kurado!”

“E lore, quon tu facis?” , l’altru questionas.

“To quon me povis: me atingis la skopo kom triesmo.”

&&&&&

Yen ke on questionas ulu:

“Kara Kornelio: ka tu asistos la ca-yara Ido-Renkontro?”

“Me ne ja savas lo; me devas konsultar mea spozino.”

E, pos kelka dii, on questionas ulu altra:

“Kara Braulio: ka tu asistos la ca-yara Ido-Renkontro?”

“Me ne ja savas lo; me devas konsultar la spozino di Kornelio.”

&&&&&

Plendanta spozino a sua spozulo:

“Tu ja saturigis me pro tua egoisteso e nejusteso: tu sempre dicas MEA domo, MEA automobilo, MEA pekunio! Kad oli ne apartenas anke a me? Ka me ne uzadas anke oli? ... Ma, pro quo tu ne respondas a me? Ka tu ne askoltabas me?”

“Yes, karino”, la viro respondas del balno-chambro.

“E quon tu facas ibe tante longe?”, la muliero questionas.

“Nun-instante me aplikas me ipsa NIA balzamo: olta quan NI uzas pos NIA razado singladial, karino.”

&&&&&

Paro de amiki interrenkontras en kafeerio e babileskas tale:

“De sempre, ke me deziras voyajar aden Mongolia”, dicas l’unesma. E tu? Ad-ube tu prizus voyajar?”

“Al suno”, respondas la duesma.

“Ma to ya esas neposibla!”, asertas l’unesma. “Ka tu ne komprenas, ke tu brulesus dal suno ipsa?”

“Ka tu pensas, ke me esas stulta?”, klamas la duesma. “Me vojajus al suno dumnokte, komprenende!”

&&&&&

Puerulo eniras sua domo e quik plendas ad ilua patro:

“Papao: che la skolo on dicas, ke me esas mafiano.”

“Nule suciez, filio! Morge, me ipsa vizitos tua skolo e solvos la problemo.”

“O.K., ma ke LO semblez acidento!”, la puero klamas.

&&&&&

“Hao, Paulo! Quale tu standas?”

“Tre bone, danko. E tu, Petro, quale tu standas?”

“Ne tante bone, kar amiko. Quale tu savas, me komencis studiar la Germana un yaro ante nun, ma me tote ne sucesas. Me dev agnoskar mea skarsa habilesa carelate. Regretinde, me ne posedas l’inteligenteso dil Germani. Quante me prizus havar ol!”

“Pardonez, ma me ne komprenas. Ka l’inteligenteso dil Germani?”

“Yes, kompreneble, Paulo! La Germani ya esas tante inteligenta ke, mem lor lia maxim tenera infanteso, li posedas la kapablesa lernar e ‘parlar’ linguo aparte difikulta, quala la Germana, ka ne?”

&&&&&

Famoza ed atakema TV-interviuvisto, pos ‘parlir’ pri diversaji kun sua special invitito (artistulo anke famozega), questionas lu:

“Quante vu evas, maestro?”

“Ka tu ne savas, ke me esas artisto, e ke ni, artisti, nule evas?”, la maestro respondas superbe e kelke ofensiva.

“O.K!”, quik adjuntas l’inistema ed atakema interviuvisto.
“Ma..., quante vu evus nun, kaze ke vu ne esus artisto?”

&&&&&

Che restorerio, kliento reprimandas servisto eniriganta ilua polexo che l’ supo-disho, quan ica portas a lu:

“Ma pro quo tu enirigas tua polexo che mea supo-disho?”

“Pro ke mea mediko rekomendabas a me varmeso por mea fingro, sioro.”

“Ka varmeso? E pro quo tu ne enduktas tua polexo che tua kulo?”

“Ton me agabas jus ante sizar vua supo-disho, ma me ne audacas agar tale koram la klientaro, nam lo povus ya efektigar mala impresio.”

&&&&&

Yen kurioza infantulo, qua questionas sua matro:

“Mamao: tu esas blanko e papao esas negro... Quale do possible-sas, ke me esas flavo?”

“Ho, karuleto!” la matro respondas. “Konsiderante omno quon me experiencis dum orgia partio, eventinta ye non monati ante tua nasko, tu ya devus esar gratitudoza, ke tu ne aboyas.”

&&&&&

Yen ke interkrucumas paro de vespertilii. Un ek li prizentas sua vizajo parsangizita, e l'altru questionas lu:

“Ho, amiko! Quale tu obtenabas tanta sango-quanto?”

“Ka tu ‘vidas’ ta muro ibe?”, Sango-Vizajo questionas suafoye.

“Yes, amiko; me ya ‘vidas’ ol”, la nulsangizita vespertilio respondas.

“Nu, me ne ‘vidis’ ol justa-tempe”, la kompatinda kiroptero lamentas.

&&&&&

Kandida civitano eniras oficeyo ministerial, havante por skopo solveskar certen afero...

“Esas nulu hike, nun. Voluntez retrovenar morgo matine!”, dicas a lu la sola e trista bedelo.

“Ma..., ka l’ funcioneri ne laboras posdimeze?”, la naivo questionas.

“Esas dum la matino, kande li ne laboras! Posdimeze, li simple ne venas al kontoro!”

&&&&&

En la strado, kompatinda vagemo proximeskas a mez-evanta muliero e dicas ad elu:

“Exkuzez, siorino! Voluntez donar a me un euro por komprar kuko!”

“Ka kuko? Vu agus plu saje per manjar plu sana nutrivi!”, elu respondas.

“Me savas lo, siorino. Ma hodie es mea nasko-dio e me volas festar ol!”

&&&&&

Pro graveg acidento, yunulo enhospitalizesas urjante. Ibe, on mustas amputar til-extreme ilua gambi e brakii, e, nur mirakloze, il sucesas durar konservar sua kapo.

Ye kelka dii pose, altra yunulo, kara kompano ed amiko dil desfortunozo, trovesas, maxim nervoza, che l' varteyo dil hospitalo, en la skopo vizitar sua kompatinda samgrupano, unesmafoye pos l'acidento.

“Ho!, quon dicar?”, lu pensas. “Me devas aspektar tam natural e ne-formal kam posibla, ma nule oportas, ke me salutez il, por exemplo, per ‘Quale tu standas, virego?’; to ya povus semblar tre poke delikata, konsiderante ke il parperdabas gambi e brakii. Quon dicar? Quon dicar?”, duras pensar la nervoza vartanto.

Fine, kande ilu konjektas trovir la maxim konvenanta saluto, eniras la chambro dil povra enlitizito, e tote ne-formale dicas ad il per la Hispana:

“Qué pasa, tronco?” (Quo eventas, trunko?)

(tronco: komuna expresuro ne-formal, quan certena yuna samgrupani uzas inter su kom sinonimo di “amiko, kolego, edc.”)

&&&&&

Esas vilajo en Andaluzia, nome Lepe, *kuya habitantaro, me ne savas pro quo, reputesas esar maxim aparta, do produktesas amaso de espritaji pri li e lia tre stranja e partikulara agadi. Lepe lokizesas en la provinco Huelva, kuya chefurbo nomesas anke Huelva.

= Noticiaro di 15 kloki: on dissavigis, hodie, pri pavorigant acidento di aviono falinta ed aplastinta en la tombeyo di nia urbo, Huelva. Pumpisti, veninta de Lepe, esas fiera informar ni, ke, nun-instante, li ja deskovrabas e rekuperabas plu kam 700 kadavri. Ni duros informar prie. =

&&&&&

Yen paro de gaya tomati, tote reda, matura e kurajoza, marchanta, pro pario, meze di choseo C-25, en Katalunia. Subite, yen ke Ĥavana tomato avertas la dopa tomato:

“ATENCEZ! KAMIONO!”

(Chof)

“QUO?”

(Chof)

&&&&&

Yen puerulo, qua ploras e plendas a sua matro:

“Mamao: che la skolo, omnu insultas e vexas me per dicar a me ‘kapegacho’ ...”

“E pro quo tu ne reaktas? Ka tu ne savas defensar tu?”, la matro questionas.

“Ho, mao! Me ya intencas lo.”, la puero respondas. “Ma, quik pos insultar me, li sempre kuras e fugas maxim rapide, ed eniras stretega stradachi, quin me nule povas enirar.”

&&&&&

E yen plusa kompatinda puerulo, qua plendas a sua matro:

“Mamao: che la skolo, omnu mokas me per nomizar me ‘dente-gachi’ ...”

“Ne suciez, filieto! Li certe mentias”, la matro konsolacas ilu. “Ma, nun, voluntez klozar la boko, nam kontree tu strekizas e kripligas la planko dil apartamento!”

&&&&&

Yen ke Kataluni reputesas esar aparte sparema pripekunie.

“Quale on povas enirigar 20 Kataluni ensemble, che mikra automobilo?”

“Per jetar un Eura moneto-peco ad interne dil automobilo.”

“E quale on povas ekirigar li maxim rapide?”

“Per dicar a li, ke tal automobilo esas taxio.”

&&&&&

Yen viro qua eniras tabak-vendeyo, e dicas:

“Bon jorno! Donez a me buxeto di sigareti TAL!”

Pos recevir la sigareti, la fumero lektas sur la buxeto:
= FUMAR DUKTAS A SENPOTENTESO SEXUAL =

E lore ilca quik dicas al vendisto:

“Ho, no! Ka me povas chanjar oli ad olti qui nur mortigas?”
(= FUMAR MORTIGAS =)

&&&&&

Ye 21 kloki, puero ekiras sua chambro, e vidinte ke l' manjotablo esas ne mem aranĵita por la supeo, questionas ilua matro:

“Kande ni supeos?”

“Tua patro esas mortonta, do ni ne ja darfus supear. Ni vartez!”

Ye 22 kloki, la puerulo questionas itere:

“Ka ni ja povas supear?”

“Ne ja, filio. Tua patro ne ja mortabas, do ni mustas vartar.”

Ye 23 kloki:

“Ka ni ja darfus supear nun?”

“No, karulo. Ne ja. Tua patro esas preske mortinta, ma... Ni vartez!”

E la puerulo, ne-konciante, klamas pro sua granda hungro:

“Ho, matro! Nek patro mortas, nek ni supeas!”

&&&&&

On probez imaginar la sequanta ceno:
En longa e larja avenuo, eskorto ek plu kam 200.000 homi
akompanas nigra veturo, qua transportas sarko. Ulu, arivinte an
tal avenuo e trovinte tal amaso de homi, probas durar sua pro-
menado, ma ne povas rezistar la tento questionar ulu altra ibe:

“Exkuzez me, sioro! Qua esas la mortinto?”

“Me ne savas lo”, l’altru respondas. “Forsan me eroras, pro ke
me ne tote certas, ma me konjektas, ke l’ mortinto esas ta qua
jacas en la sarko.”

&&&&&

Puerino, jus retroveninta de la skolo, plendetas a sua matro:

“Mamao: che la skolo, on asertas, ke me esas histeriiko.”

“Ne suciez, filieto! Nule importas quon on dicez pri tu!”

“MA QUALE’ NULE IMPORTAS?!”, la puerino subite irac-
ceskas e klamegas exter su.

&&&&&

Dum ke matro jacas enlitizita en sua dormo-chambro pro hepato, elua infantula filio eniras ibe klamante:

“Mamao! Mamao! Papao mortabas sur la servistino!”

“Tacez, neno! Ne dicez stultaji!”, la matro respondas.

“Ma me vidis lo!”, l’infanto insistas.

Avan l’indiferenteso matral (el esis lektanta e duras lektar), la neno ekiras la chambro, ma, plura minuti pose, il retrovenas apud sua matro klamante:

“Tu esis justa, mao! Papao ne tote mortabas! Il ankore movas sua kulo!”

&&&&&

Yen ke ulu sonigas certena pord-sonigilo:

= DING-DONG, DING-DONG =

“Yes?”, ulu altra respondas interne dil domo.

“Ka tu esas enheme?”, la vizitanto questionas.

“No, me ne esas enheme. Esas nulu hike.”

“Ha, bone! Fortunoze, me ne venabas.”

&&&&&

Yen Pepe, ilqua, dum promenar en loko rural, videskas aparte basa ed oranĵ-kolora kreuro, qua mi-celeas en frument-agro. Lore, Pepe proximeskas al posibla exterterano e, de plura metri, dicas a lu aparte lente e silabope:

“Sa-lu-to e pa-co, a-mi-ko! Me no-me-sas Pe-pe, me e-sas shu-o-ven-dis-to, e nun me e-sas pro-me-nan-ta.”

E yen ke tal aparte basa ed oranĵ-kolora kreuro respondas, same lente e silabope:

“Sa-lu-to e pa-co, Pe-pe! Me no-me-sas Ma-no-lo, me esas BU-TA-NO-dis-tri-bu-te-ro, e nun me esas kakanta.”

&&&&&

Yen maxim leda e rara infantulo, qua pregas sua patro:

“Papao: me volas irar en la cirko. Portez me aden la cirko! Portez me aden la cirko!”

“Nula cirko, filio!”, la patro respondas. “Se ulu volas spektar tu ed admirar tu, ke lu venez che ni!”

&&&&&

Onklo Severo, dum vehar per automobilo kun sua nevo Simplicio, timeskas pri certena posibla avario che l' vehilo. Konseque, il haltigas la veturo e dicas ad ilua nevo:

“He, Simplicio! Esez kelke util a me! Ekirez l'auto ed indikez a me kad olua intermitanta lumo-lampi funkcias korekte.”

Simplicio quik obedias onklo Severo, ekirante l' mashino ed stacante apud olua parto dopa. Lore, l'onklo questionas ilu:

“Kad oli funkcias?”

E Simplicio, aparte atencoz a sua komiso, respondas preske sen-pauze:

“Nun yes! Nun no! Nun yes! Nun no! Nun yes! Nun no!”

&&&&&

Ca-foye, lo yena esas nula espritajo, ma reala travivajo.

Yen to quon docisto, ye multa yari ante nun, lektis de l'examenon di un ek lua infanta lernanti, kom respondo a simpla questiono quala “Quo esas kato?”

“Kato esas mamifero qua posedas quar gambi: olti avana por kurar, ed olti dopa por frenagar”.

&&&&&

Yen maxim tedanta viro, qua, surstrade, renkontras konocato e, pos salutar lu, dicas a lu:

“Me saveskis, ke tua patro mortis. Me regretas lo.”

“Danko, Teddy”, l’altru respondas koncize e hastoze.

“E de quo tua patro mortis?”, la tedanto audacas questionar.

“De subito”. l’altru respondas dum haste durar sua marchio.

&&&&&

E yen, ke paro de dii pose, Teddy renkontras itere sua konocato surstrade, e dicas a lu:

“He, Hastings! Pro quo tu dicis, ke tua patro mortis de subito?”

“Pro ke ilu ya mortis de subito”, l’altru respondas.

“Ma... de quo exakte tua patro mortis?”, la tedanto insistas.

“De katarakto.”

“Ka de katarakto? Kad on operacis ilu?”, Teddy questionas.

“No, on PULSIS ilu.”, Hastings adjuntas dum haste forirar.

&&&&&

Maxim specal domo-patroni esas pronta livar e vakancar dum kompletea monato. Li *adeas paro de servistini, qui mustas durar laborar dome, dum la tota monato, e qui mustas sorgar ed alimentar papagayulo, qua anke restas heme. La kompatinda servistini recevas de sua extravaganta mastri nur rizo e plusa rizo por ke eli manjez dum l'absenteso patronal. Nulo altra: rizo. Ed eli, desfortunoze, posedas nula pekunio.

La servistini transiras l'unesma semano senprobleme: rizo. La servistini transiras la duesma semano preske senprobleme: rizo. Tamen, dum la triesma semano, la hungroza servistini komencas observar la papagayo kun aparta intereso, ed un de li dicas al altra:

“Ni povus sakrifikar la papagayo e manjar rizo kun karno.”

E la papagayulo, ofensita, respondas de sua kajo:

“Vi sugez ‘ol’ a me, e vi manjez rizo kun lakto, ve!”

&&&&&

On heredas la ne-kapableso genitar filii:
Se tua genitori genitabas nula filio,
tu, maxim probable, mem tote certe,
anke ne povos genitar lu.

&&&&&

Yen ke viro, qua promenas che granda parko, deskovras yuna ed impresanta muliero sidanta en benko, elqua, dum lektar, montras tre jeneroze parto di sua belega anatomio. La viro, qua misinterpetas elua profesiono, dicas ad el:

“Exkuzez me! Po quanta pekunio tu sexuagus kun me?”

“Po nula pekunio!”, el respondas ferme, ma tote astonata.

“Ho! Quante chipa putino!”, la viro klamas deslaute por su, dum durar sua misinterpreto.

&&&&&

Yen fresha puerulo, qua, tote ne-expektite, eniras la dormo-chambro di sua genitori, e lin surprizas dum ke li esas reali-ganta ulo maxim stranja, quon il nule komprenas: li esas sexuaganta per la 69. Lore, la puero klamas absolute astonata:

“Ho, ve! E vi esas ti qui men obligas irar che l’ psikologo, nur pro ke me kustumas mordetar mea ungli!”

&&&&&

Yen ke tri rurana sacerdoti (Galisiano, Basko, e Kataluno) inter-renkontras, e diskuteskas pri quale singlu ek li agas plu bone, relate l' disdonado del kirko-almoni. E dicas la Galisiano:

“Ni agas tre saje: ni desegnas cirklo sur-tere, e pose, lansas la peco-moneti vers la cielo. Olti qui falas en la cirklo esas por Deo, e le cetera, por la kirko.”

E dicas la Basko:

“Ho! Ni certe agas plu saje: ni desegnas rekta strio sur-sule, e pose, ni lansas la moneto-peci vers la cielo... Olti qui falas che un strio-flanko esas por Deo, ed olti qui falas che l'altra strio-flanko, por la kirko.”

E dicas la Kataluno:

“Tamen, ni posedas la maxim iusta solvuro: ni desegnas nulo, ma anke lansas omna moneto-peci vers la cielo. Olti qui kaptetas da Deo, esas por Deo, e la cetera moneto-peci esas por la kirko.”

&&&&&

La Kataluni, quale dicite, posedas la famo esar ne nur tre serioza e laborema personi, ma anke tre sparema. On rakontas jokoze, ke l' metal-filo inventesis da du Kataluni, dum disputar su mikra e preske senvalora moneto-peco.

&&&&&

Paro de amikuli, pos multa tempo sen interkontaktar, renkontras hazarde che la strado.

“Ho, Patricio! Quanta tempo sen kontakto! Quale tu standas?”

“Tre bone, danko. E tu? Quale tu standas?”

“Anke bone, danko. E tua familio? Ka vi omna standas bone?”

“Ho, yes, kar amiko! Ni omna standas bone.”

“Ha! E quale tua bebo standas? Me konjektas, ke lu multe kreskabos, ka ne?”

“Ho, yes! Lu komencis marchar ye sis monati ante nun...”

“Ho! Lu, do, mustas trovesar ja tre fore de hike, ka ne?”

&&&&&

Yen ke yunino dicas a sua matro kun granda eciteso:

“Mamao! Mamao! Hodie, dum ke me esis promenanta che l’ parko, me renkontris viro, qua dicas a me, ke se me montras ad il mea mami, il donacos a me ICA braceleto.”

&&&&&

“Exkuzez, Teofilo! Kad esas vera to, quon me audis pri tu?”

“E quon tu audis pri me?”

“Ke tua genitori..., nu, ke tu genitesis da sacerdoto e monakino.”

“Ho, yes! Tote vera!”, Teofilo gaye respondas.

“Ma..., ka li renunciis sua religial vesti?”, l’altru questionas.

“Ha, no! Li nur desmetis oli.”

&&&&&

“Tre stranja partikularajo produktesas che ula sacerdoti.”

“Ka tre stranja partikularajo?”

“Ho, yes!”

“Ma... qua partikularajo?”

“Omnu advokas li PATRO, ecepte lia propra filii, qui advokas li ONKLO.”

&&&&&

Du amikuli interrenkontras, e dum babilar pri sua konfidencial aferi...

“Me devas agnoskar e konfesar, ke mea spozino esas kelke kol-
da e pasiva relate l’sexuo”, un de li plendas.

“Me advere ne havas ta problemo”, l’altra amiko komentas.

“Me supozas lo, kara Kornelio... On asertas, ke tua spozino
kriegas pro plezuro dum sexuagar... Ka to veresas?”, l’unesma
amiko questionas.

“Ho, yes! Kelkafoye, mem del kafeerio dil placo, me audas la
plezuroza kriegi di mea spozino”, Kornelio respondas.

&&&&&

Yen puerino qua questionas sua matro:

“Mamao: ka veresas ke, en Chinia, mulieri konocas sua spozuli
erste pos la mariajo?”

E yen ke elca respondas:

“Yes, karino; ma to eventas en Chinia ed omna-loke.”

&&&&&

Che l'urbo Valencia existas importantega hospitalo, nome 'La Fe' (La Fido).

Ye multa yari ante nun, on espritajifis, ye lokal nivelo, relate famoza serio televizional, nome Kung Fu.

Kwai Chang Caine, lor sua puereso, questionas la Maestro:

“Maestro, dicez a me: ube trovesas la Fido ('La Fe')?”

E l'olda Maestro, maxim profunde e serenamente, respondas ad il:

“Dop la Staciono di Autobusi, Mikra Lokusto.”

&&&&&

Yen viro, qua eniras sport-butiko e dicas al vendisto:

“Bon jorno! Me esas Paraguayano. Ka vi havas parashuti.”

“Para... quo?”, la vendisto questionas.

“Paraguayano”, la kliento respondas.

&&&&&

Yen ke, dum kontrolo pri alkoholo, paro de policisti haltigas automobilo cirkulanta maxim stranje. Lore, li demandas del sola vehanto dil veturo suflar mezurilo por saveskar ka lu drinkis tro multe. Pos kurt analizo, la polico informas l'automobilisto:

“Maxim regretinde, ni devas retrotirar a vu la licenco por duktar automobili. Vu donis 4,5 de alkoholo ensange che l'examino.

E nia homo, evidente maxim ebria, klamas:

“Ho! Ka vi advere ne aprobos me pro nur mi-punto?”

&&&&&

Pro quo la Chiniani ne utiligas ica fingro lor manjar?”, on questionas dum montrar sua indiko-fingro.

“Ka vi advere ne savas lo?”, on duras questionar.

“Yen do la justa respondo: pro ke ica fingro esas mea, ve!”, on adjuntas.

&&&&&

Yen tortugo qua, stacanta sur arboro, su lansas de ol e... PLAF!
(Lu aplastesas kontre l' sulo). Tamen, la tortugo retrovenas adsur
l'arboro, itere su lansas de ol e... PLAF!

E lu ancor-foye retrovenas adsur l'arboro, su lansas de ol e...
PLAF! Lore, paro de prezenta e regardanta kolombi interko-
mentas pri la kompatinda tortugo:

“Segun semblo, arivabas l’instanto dicar a lu, ke lu esas filio nur
adoptiva.”

&&&&&

Yen konverso per telefonilo:

“Hola, Kornelio! Quanta tempo pasis! Quale vi standas?”

“Tre bone, danko. E tu, Feliciano? Quale tu standas?”

“Ecelante, amiko! Me projetas festo che mea domego.”

“Ka festo? E quon tu celebras?”

“Mea feliceso. E me deziras invitar tu e tua spozino.”

“Me regretas lo, ma mea spozino esas gravida de monati, e do...”

“Nula problemo, Kornelio! Dicez a Monati, ke me anke invitas
ilu!”

&&&&&

Yen ke pulsesas la pordo di medikal konsulteyo ed eniras yuna muliero, maxim bela ed atraktiva.

“Bon jorno, doktoro!”

Kun mieno aparante ne-atencema, la doktoro quik respondas:

“Bon jorno! Voluntez desmetar vua tota vestaro e shui, e pose, kushez en la kamilo ibe!”

Lore, eniras la konsulteyo un plusa muliero, qua dicas al mediko:

“Pardonez, doktoro! Mea filiino nur akompanas me. Me, e ne el, esas ta qua maladasas.”

“Ka vu?”, la mediko questionas. “Nu, voluntez desmetar vua shui, e pose, kushez en la kamilo ibe!”

&&&&&

Yen ke stranja oratoro, koram sua audantaro, startas (e finas) diskurso per la sequanta vorti:

“Kara gesiori: me esos konciza. Me dicis. Danko.”

E lu quik foriras.

&&&&&

Yen viro qua questionas sua spozino:

“Karino: quo eventus, segun tu, se nun-instante me desmetus mea tota vesti, e me restos tote nuda koram nia vicinaro?”

E la spozino respondas:

“Ho! Li certe konjektus, ke me mariajis kun tu pro tua pekunio!”

&&&&&

Yen pesimisto klamanta:

“Ho! Omno falias! Mea vivo krulas! Me sinkas! Me sentas me malege! Es tote ne-possibla sentar su plu male!”

E yen optimisto dicanta:

“Ho! Quante pesimista tu esas! Me certas, ke tu povas sentar tu multe plu male!”

&&&&&

Yen ke Reda Kapuceto esas marchanta en la foresto, kande subite elu haltas e dicas laute:

“He, sioro volfo! Me savas, ke vu celas dop arboro; me vidis vu!”

Lore, la volfo kuras e foriras de ibe. E kelke plu tarde, Kapuceto itere haltas e dicas laute:

“He, sioro volfo! Me savas, ke vu celas dop arboro; me vidis vu!”

Lore, la volfo itere kuras e foriras de ibe. E kelke plu tarde, la sama ceno repetasas:

“He, sioro volfo! Me savas, ke vu celas dop arboro; me vidis vu!”

Ma, ca-foye, la volfo iraceskas, aparas de dop arboro, e klamas:

“Ho! Kad on ne mem darfas kakar quiete en ica rakonto?”

&&&&&

Yen oldulo sidanta sur mikra stulo an la rivo dil maro, ilqua, segun semblo, esas peskanta. E yen homulo qua, kurioza, proximaskas al oldulo ed observas, ke ilca tenas juste la pesko-kano, ma, maxim stranje, ol esas nura kano, sen filo e sen vermo. Lore, mokeme, la kuriozo questionas l'oldulo:

“Quo, amiko! Kad on mordas l'angelo?”

“Ho, yes! Vu esas ja la kinesmo qua mordis ol!”

&&&&&

Yen ke infantino evanta kin yari questionas sua matro:

“Mamao: kad infantino kin-yara povas gravideskar?”

“Ho, no! Tote no, filieto!”, la matro respondas.

“Hura!!”, l'infantino klamas.

&&&&&

Yen familio (gespozi e fresha infanto) promenanta apud bela montaro. Subite, la muliero iraceskas ed insultas violentoze a sua timida spozo:

“IREZ SENPILIGAR HANI, STULTA!!”

La viro tacas, ma audeblas eko:

“STULTA!, TULTA!, ULTA!”

Lore, la viro dicas:

“Danko, Sioro eko!”

E la fresha infanto questionas sua patro:

“Papao: qua esas Sioro Eko?”

E la patro respondas:

“Lu esas l’unika sioro qua havas la kurajo replikar a tua matro.”

&&&&&

Yen espritajo Espista (en Ido):

=Ni kreabas “Amikumu”, anke por Ido, por ke Idisti povez saveskar ne en qua urbo od en qua lando, ma en qua kontinento trovesas la maxim proxima Idisto.=

&&&&&

Yen paro de Madrid-ani, e dicas l'una l'altra:

“Ka Kataluni? Ho! Quale stranja personi li esas! Esas ja kelke stranja, ke, vice dicar ‘pan’ (pano), li dicas ‘pa’, ma, O.K., ne troa problemo. Esas ya plu stranja, ke, vice dicar ‘vino’ (vino), li dicas ‘vi’, ma, O.K., ne troa problemo. Tamen, ke vice ‘queso’, quo maxim evidente esas ‘queso’, li dicas ‘formatge’ (fromajo), semblas a me advere ecesiva.”

&&&&&

Yen ke viro eniras restorerio, e sideskas an tablo.

“Quon vu deziras, sioro?”, la servisto questionas.

“Omleto, me pregas”, la kliento respondas.

“Kad omleto Franca o Hispana?”, la servisto adjuntas.

“To ne importas, me ne pensas ‘parlar’ kun ol”, la viro dicas.

&&&&&

Maxim special reklamo komercial:

= Hola!

Me nomesas Lourdes, e me ne esas virgino,
ma me facas mirakli.

Telefon-numero: 969 69 69 =

&&&&&

Yen ke docisto demandas de puera lernanto:

“Ni videz, Pauleto! Analizez la vorto ‘shuo’!”

“Nomo komuna e genro neutra”, la puero respondas.

“Tre bone, Pauleto! Ma..., e quon pri la numero?”

“Nu, la numero dependas del pedo di singla persono, sioro.”

&&&&&

Yen ke formikino renkontras elefantulo apud la rivero, ed ita gaye salutas e questionas ica:

“Bon jorno, sioro elefanto! Ka vu povas helpar me transirar la rivero?”

“Ho, yes! Kun plezuro!”, l’elefanto respondas. “Voluntez klimar adsur mea dorso, kara formikino!”

Tale, formiko ed elefanto transiras la rivero senprobleme. Lore, la formikino decensas del elefanto e dicas ad ica dum marcheskar:

“Multa danki, sioro elefanto! Til balde!”

E l’elefantulo klamas al formikino:

“Ka ‘Til balde!?’ Nun, tu quik desmetez tua kalsono!”

&&&&&

Yen infantulo qua, kuranta ed ecitita, dicas a sua matro:

“Mamao! Venez rapide! Papao precipitos su ek la fenestro!”

E la muliero quik respondas a sua filio:

“Dicez a tua patro, ke me pozis ad il korni, ne ali!”

&&&&&

Yen ke Tarzan komencas sexuagar kun Jane, ma il posedas advere nula experteso sexual. Jane klamas dum ridar:

“Ibe no, Tarzan! La truo ne esas ibe! To esas mea axelo!”

E Tarzan respondas:

“Ne importar! Tarzan esar forta e facar nova truo!”

&&&&&

Yen ke infantino sonigas la pordo di “sua domo”, e kande olta apertesas da “elua matro”, elta plendas ad elca:

“Mamao! Mamao! Che la skolo on dicas, ke me esas obliwiema e ne atencema.”

E yen ke “elua matro” respondas ad el:

“Tua domo e tua matro esas ibe, opoze de hike, karino.”

&&&&&

En la korto di dementierio kunsidas sadisto, zoofiliiko, nekrofiliiko, asasinisto, masokisto e piromaniiko. E yen ke dicas la zoofiliiko:

“He, kompani! Ni kaptez kato e ni futuez lu!”

“Ho, yes! Ni futuez lu, e pose, ni tormentez lu!”, dicas la sadisto.

“Ni futuez lu, ni tormentez lu, e pose, ni mortigez lu!”, dicas l’asasinisto.

“O.K! Ni futuez lu, ni tormentez lu, ni mortigez lu, e pose, ni futuez lu itere!”, dicas la nekrofiliiko.

“Ho, yes! Ni futuez la kato, ni tormentez lu, ni mortigez lu, ni futuez lu itere, e pose, ni brulez lu!”, dicas la piromaniiko.

Lore, produktesas silenco, ed on questionas la masokisto:

“E tu? Ka tu dicas nulo?”

“Miauuu!”, respondas la masokisto.

&&&&&

Yen infantulo questionanta sua Idista patro:

“Papao: quo esas Universala Kongreso, che Espo?”

E yen ke l’ patro respondas ad ilu:

“Universala Kongreso, che Espo, esas quale Renkontro Internaciona, che Ido, ma kun tre multa extra-rola, vice kun nura protagonistaj.”

&&&&&

Yen sorto di anciena espritaĵo, quan olim me lektis e lernis:

Kolombo esas la ucelo di paco.

Muliero esas la paco di ucelo.

Celibulo ne lasas pace la ucelo.

Mariaĵitulo ne havas paco che la ucelo.

Celibino konocas nek paco nek ucelo. (**Ka vere? :-)**)

Vidvino ne povas vivar pace sen ucelo.

Oldulo havas paco che la ucelo.

Ed oldino, tandem, vivas pace sen ucelo.

&&&&&

Vi omna konocas la granda rivaleso Madrid-Barcelona, ka ne?
Simpla espritajo:

Yen ke viro di Barcelona, viro di Madrid, tre grosa muliero, e maxim bela yunino, vestizita per tre kurta jupo, vehas per treno. Subite, la treno eniras tunelo, omno restas senluma, e quik audesas fortega vango-frapo. Kande l' treno ekiras la tunelo, nulu plendas pri lo jus eventinta, ma li omna pensas prie.

La belega yunino pensas: “Me certasas, ke l' Kataluno probis tushar me, ma il eroris e tushis la grosa muliero, elqua vango-frapis ilu.”

La grosa muliero pensas: “Me certasas, ke l' Kataluno tushis la belega yunino, elqua vango-frapis ilu.”

La Madridano pensas: “Ho! Me certasas, ke l' damnita Kataluno tushegis la belino, ma el miskredis, ke l' porkacho esas me, e do el vango-frapis me.”

E la Kataluno pensas: “Me vartos til ke l' treno eniros altra tunelo, por itere fortege vango-frapar la Madridano.”

&&&&&

“Mamao! Mamao! Me tre volas ludar kun l'avulo. Ka me darf-as?”

“Yes, filio, ludez kun l'avulo, se tu deziras lo! Ma, pose, volun-tez enterigar lu itere.”

&&&&&

Yen kliento plendanta e klamanta en restorerio:

“Garsono! Ica langusto indijas la pinco!”

“To ya normalesas, sioro. To ya kustumas eventar, pro ke langusti interkombatas, ed ul-foye li perdas la pinco”, la servisto explikas.

“Ka vere? O.K, garsono! Ta-kaze, voluntez portar a me la langusto vinkinta!

&&&&&

Yen ke en urbo di maxim profunda e sudal Butanistan, viro stranjera, kondamnita ye morto-puniso, akompanesas aden la gaso-chambro por mortigesar per gaso... On sidigas e senmovigas la viro sur stulo meze dil chambro... Pos kelka sekundi, la kondamnito regardas e ri-regardas la plafono, e komencas unesme ridar e plu tarde ridegar... Lore, l’oficiro eniras la gaso-chambro e questionas la viro:

“Quo eventas? Pro quo tu ridegas? Ka tu ne pavoras mortar per gaso?”

“Ka mortar per gaso?”, la kondamnito respondas sen cesigar sua ridegi. “Lo es tote ne-posibla! La plafono havas enorma truo!”

E lore, l’oficiro adjuntas:

“Kande ni faligos del plafono la bareli di gaso butano sur tua kapo, tu certe ne tante ridos!”

&&&&&

Yen vira psikologo, qua examenas yuna muliero, elqua su pri-
zentas por probar obtenar grava labor-plaso.

“O.K, siorino! Nun, me pozos kelka questioni a vu: vu situesas
en senluma strado, e lore vu vidas du granda lanterni lumoza,
qui proximeskas. Quo to esas?”

“Automobilo”, la yunino respondas.

“Ho, yes, kompreneble! Ma, qual automobilo? Kad Opel, Audi,
BMW, Volkswagen?”

“Ho, me ne savas lo! Omno esas obskura ibe!

“Se vu esus viro, forsan vu savus lo, siorino. Hmmm, ni pasez al
sequanta questiono: vu situesas en senluma strado, e lore vu vi-
das un granda lanterno lumoza, qua proximeskas. Quo to esas?”

“Motorbiciklo”, la homino respondas.

“Ho, yes, kompreneble! Ma, qual motorbiciklo? Ka Yamaha,
Honda, Suzuki?”

“Ho, ma quale’ saveskar lo, meze di obskureso?!”

“Se vu esus viro, forsan vu savus lo, siorino. Hmmm, ni pasez
al sequanta questiono: vu situesas en senluma strado, e lore vu
vidas un lanterno, ma plu mikra, qua proximeskas plu lente. Quo
to esas?”

“Biciklo”, la muliero respondas.

“Ho, yes, kompreneble! Ma, qual biciklo? Kad Orbea, BH?”

“Me ne savas lo, pro ke ibe regnas obskureso.”

“Se vu esus viro, forsan vu savus lo, siorino. Me regretas lo, ma vu nule povas obtenar la labor-plaso.”

“O.K, siorulo! Me ne negos mea tristeso, ma me devas agnoskar, ke vua exameno semblis a me tre interesiva. Ka me darfas pozar questiono a vu per simila sistemo.”

“Ho, yes, vu ya darfas!”, la psikologo respondas komplezita.

“Atencez, siorulo! Yen ke nokteskas, e vu vidas enstrade muliero vestizita rede e tre kurte, kun vizajo farbizita kosmetike, elqua pazetas dum ociligar sua manuo-sako. Quo to esas?”

“Putino. Maxim evidente to esas putino”, la psikologo dicas.

“Ho, yes, kompreneble, siorulo! Ma, qua putino? Ka vua fratino, vua filiino, vua spozino, o vua puta matro?”

&&&&&

Onklo Severo, karakterizita da sua severeso ed sparemeso, instruktas sua kelke special nevo, Simplicio, por ke lu transportez pede, ye tre longa voyo, korbo de figi kom donacajo ad importanta kliento.

“Ka tu bone komprenabas omno, Simplicio?”

“Yes, onklo; me tote komprenabas.”

“Ma memorez, maxim aparte, manjar nula figo dumvoye!”, insistas l’ onklo.

“O.K, onklo; me manjos nula figo.”

Plura hori plu tarde, pos longega marchado, Simplicio sucesas atingar la domo dil kliento, a qua lu quik libras la korbo de figi kun letreto. E la kliento lekteskas olca:

= Kara sioro Frutos: yen korbo de figi kom gratitudoza donacajo a vu. =

“Ma ube esas la figi? Me vidas nur un figo hike.”

“Me ne savas lo”, Simplicio respondas.

“Ka tu manjabas le cetera?”

“Yes, sioro”, agnoskas Simplicio sen aparte shamar.

“MA QUALE TU MANJABAS OLI?”, sioro Frutos kلامas astonite.

“Tale, sioro”, Simplicio dicas, dum prenar la lasta figo e duktar ol aden sua boko.

&&&&&

Yen ke du rurana gespozi ekiras sua domo por irar laborar en agro kelke fora. Lore, la muliero questionas sua spozo:

“Quo esas la riinkarnaco, Juan?”

“Me respondos a tu survoye, Pepa. Nun, ni kavalkez sur l’asnino ed irez laborar!”

E yen ke plu tarde:

“Ka tu vidas ita bovino ibe, Pepa? Nu, forsan lu esas tua mortinta onklino Gertrudis, che sua nova vivo.”

E kelke plu tarde:

“Ka tu vidas ita paro de porki ibe, Pepa? Nu, forsan li esas tua onklulo e tua frato, qui dronis en la rivero.”

Ed itere kelke plu tarde:

“Ka tu vidas ita sordida hundacho ibe? Nu, forsan lu esas tua kuzulo Ramón, che sua nova vivo.”

E lore, la muliero, qua esas ignoranta, ma ne stulta, komencas ploretar:

“Pro quo tu ploras, Pepa?”

“Pro ke me komprenis, e me multe tristeskis.”

“Ma, pro quo tu tristeskis, muliero?”

“Pro ke, forsan, tu e me esas nun kavalkanta sur la dorso di tua puta matro.”

&&&&&

Du gespozi eniras kirko por salutar la pasable nova paroko, e por pregar ilu pri favoro multe special.

“Bon jorno, Patro Euripides!”, salutas la spozulo. “Ni deziras aranjar omno, por ke nia kara hundo, Joan-Baptista, realigez ica-yare lua unesma komunio.”

“Ka vu jokas, sioro?”, la sacerdoto questionas astonite.

“Nula joko, Patro!”, la spozino dicas. “Ni havas nula filio, ma ni estimas nia hundo quale vera filieto. Lu ya esas tre benigna ed afektoza, e ni certe deziras lo maxim bon a lu; do, ni esperas ke lu povos agar kom vera Kristano.”

“Ma lo es tote ne-posibla, siori!”, la paroko serioze respondas. “Hundo esas bestio, ne persono! Hundo ne posedas anmo! Konseque, existas nula posiblaajo agar tale! Hundo darfas, admaxime, benedikesar!”

“Me pregas, Patro Euripides! Ni tre deziras e bezonas, ke nia Joan-Baptista havez lua unesma komunio!”, la spozulo insistas.

“Tote No! Me regretas lo, siori!”, la sacerdoto klamas.

“Ve, Maria!”, la spozulo komentas kun aparanta rezigneso. “Me ne eroris, kande me dicis a tu ke, quankam nia hundo baptesis dal antea paroko, e ni donacis 30.000 Euro al kirko, la nova paroko ne aceptus aranjar omno por l’unesma komunio di nia kara hundeto.”

“Pardonez, siori, me pregas!”, Patro Euripides adjuntas dum re-deskar. “Se via hundeto advere baptesis, ta-kaze, yes: lu ya darfas komuniar!”

&&&&&

*78 espritaĵi
en Idolinguo*

